

EL DEBATE POR LA SUSTENTABILIDAD:

ENFOQUE MULTINIVELES
DESDE LA INSTITUCIONALIDAD COMUNITARIA

JUAN JACOBO DARDÓN SOSA
*Flasco, Guatemala**

MANUEL ROBERTO PARRA VÁZQUEZ
*Ecosur, San Cristóbal de las Casas***

Abstract

This article aims to contribute to the current debates on sustainable development, carrying out a double mission: firstly, through a multilevel examination (global/national/national-regional/local) of the institutional infrastructure for sustainability; and secondly, following through on the sustainable institutions, understood as the social-democratic relationship of the binary pair society-nature. An approximation is made to the communitarian institutions related to the management of common natural resources, which makes it possible to raise several questions at different levels of policy making, and to express doubts about sustainability from specific geo-social environments as well as to find new ways to bring solutions to poverty, exclusion and environmental destruction.

Key words: sustainability, poverty, indigenous people, multilevel analysis, regions, communitarian institutionalism.

Resumen

Este artículo tiene el propósito de contribuir al debate sobre el desarrollo sustentable. Se realiza una doble y simultánea aproximación: la primera con un examen multiniveles (global-nacional nacional-regional-local) de la institucionalidad para la sustentabilidad y, la segunda, de acuerdo con la institucionalidad sustentable entendida como relación social democrática del binomio sociedad-naturaleza. Se lleva a cabo un acercamiento a la institucionalidad comunitaria relacionada con el manejo de los recursos naturales comunes, lo que permite plantear interrogantes en diferentes ámbitos de toma de decisión política, expresar dudas sobre sustentabilidad desde regiones geosocioambientales específicas y buscar nuevos derroteros para avanzar en las soluciones de la pobreza, la exclusión y la destrucción del ambiente.

Palabras clave: sustentabilidad, pobreza, indígenas, análisis multiniveles, región, institucionalidad comunitaria.

* Quinta Av. 6-23, Zona 9, Guatemala, Guatemala.

** Carretera Panamericana y Av. Periférico Sur s/n, 29290 San Cristóbal de Las Casas, Chis.

THE DEBATE ON SUSTAINABILITY:

A MULTILEVEL STUDY

VIEWED FROM COMMUNITARIAN INSTITUTIONALISM

JUAN JACOBO DARDÓN SOSA

Flacso, Guatemala

MANUEL ROBERTO PARRA VÁZQUEZ

Ecosur, San Cristóbal de las Casas

Résumé

Il s'agit d'apporter une contribution au débat sur le développement durable par la réalisation simultanée d'une double approche, l'une comportant l'examen à plusieurs niveaux (global/national/national-régional/local) de l'institutionnalité mise en oeuvre pour le développement durable; l'autre, considérant cette institutionnalité comme une relation sociale et démocratique, du binôme société-nature. Partant d'une réflexion sur l'approche de l'institutionnalité communautaire liée à la gestion des ressources naturelles communes, on peut questionner, à divers niveaux, les prises de décisions politiques, exprimer des doutes sur la durabilité désirée concernant des régions et des environnements socio-géographiques spécifiques, et rechercher de nouvelles voies pour trouver des solutions à la pauvreté, l'exclusion et la destruction de l'environnement.

Mots-clés: Développement durable, pauvreté, indigènes, analyses à divers niveaux, région, institutionnalité communautaire.

Samenvatting

Met dit artikel wil men een bijdrage leveren aan het debat over duurzame ontwikkeling middels een simultane dubbele benadering: op de eerste plaats vanuit een onderzoek op verscheidene niveaus (globaal / nationaal / regionaal / lokaal) van de instellingen betrokken bij de duurzaamheid, en op de tweede plaats gericht op duurzame instellingen begrepen als de sociaal-democratische relatie van de tweeterm maatschappij-natuur. De communautaire instellingen worden benaderd wat betreft het omgaan met de algemene natuurlijke bestaansbronnen, waardoor het mogelijk wordt om vragen aan de orde te stellen op verschillende niveaus van politieke besluitvorming, twijfel uit te spreken over de duurzaamheid vanuit qua geografie, sociaal opzicht en milieu specifieke gebieden en om nieuwe routes te vinden om bij te dragen tot de oplossing van de armoede, uitsluiting en de vernieling van het milieu.

Kernwoorden: Duurzaamheid, armoede, indianen, analyse op meerdere niveaus, gebied, communautaire instellingen.